

ДНЕВНИКЪТЪ

(стенографски)

на

XV-то обикновено Народно събрание Втора извънредна сесия.

VIII заседание, вторникъ, 2 юлий 1913 г.

(Открито отъ подпрѣседателя г. д-ръ Х. Мутафовъ, въ 4 ч. слѣдъ пладне)

Прѣдседателствующъ д-ръ Х. Мутафовъ: (Звъни)
Засѣданието се отваря.

Моля г. секретаря да провѣри списъка на г. г. депутатитѣ.

Секретаръ Х. Цаневъ: (Прочита списъка. Отсѣдствуватъ г. г. народнитѣ прѣдставители: Несторъ Абаджиевъ, Никола Алтимирски, Хасанъ-бей Аптибеевъ, Петъръ Бабаджановъ, Димитъръ х. Баневъ, Стоянъ Бурмовъ, Михаилъ Георгиевъ, Ангелъ Горановъ, Георги Джевизовъ, Христо х. Димитровъ, Георги Згуревъ, д-ръ Асѣнъ Златевъ, Стефанъ Икономовъ, Иванъ Казанджиевъ, Иванъ Кацаровъ, Григоръ х. Константиновъ, Никола Константиновъ, Григоръ Коцевъ, Петко Кочанковъ, д-ръ Тодоръ Кръстевъ, Герго Лаковъ, Тодоръ Лунгаловъ, Сюлейманъ Мемишевъ, Мехмедали Герей Месудовъ, Митю Милковъ, Иванъ Миневъ, Цани Миховъ, Анастасъ Мустаковъ, Никола Начевъ, Теню Начевъ, Георги Николовъ, Раденко Николовъ, Петъръ Петрановъ, Иванъ Петровъ, Стефанъ Пипевъ, д-ръ Константинъ Помяновъ, Иванъ Русевъ, Стефанъ Савовъ, Илия Стаматовъ, Василъ Стаменовъ, Мехмедъ х. Хасановъ, Никола Ченковъ, Тодоръ Чочевъ и Юмеръ Юсуфовъ)

Прѣдседателствующъ д-ръ Х. Мутафовъ: Отсѣдствуватъ 44 народни прѣдставители. Слѣдователно, има нужното число, за да бѣде засѣданието законно. Ще се пристъпи къмъ дневния редъ.

Прѣди това, съобщавамъ на г. г. народнитѣ прѣдставители, че прѣдседателството е разрѣшило на ямболския народенъ прѣдставителъ г. Митю Милковъ 6 дена отпускъ и на ескиджумайския народенъ прѣдставителъ г. Добри Добревъ 5 дена отпускъ.

Постъпило е, също така, заявление отъ пловдивския народенъ прѣдставителъ г. д-ръ Тодоръ Кръстевъ, съ което иска да му се разрѣши безсроченъ отпускъ до края на сесията. Още отначало, когато се откри сесията, той бѣше подалъ заявление, придружено съ медицинско свидѣтелство, отъ което се виждаше, че е тежко боленъ и нѣма възможностъ да посѣщава засѣданията на Народното

събрание. Ще положи на гласуване неговата молба. Моля ония г. г. народни прѣдставители, които приематъ да се разрѣши на пловдивския народенъ прѣдставителъ г. д-ръ Тодоръ Кръстевъ безсроченъ отпускъ, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство)
Приема се.

Първата точка отъ дневния редъ е: продължение на дебатитѣ по договора, сключенъ между българското правителство и Crédit Mobilier Français въ Парижъ за откупуване акциитѣ и експлоатацията на желѣзнопътната линия Солунъ—Дедеагачъ.

Министъръ А. Людскановъ: Понеже г. министъръ Теодоровъ е заетъ въ Министерския съвѣтъ, ще моля да се изостави тази точка отъ дневния редъ за по-послѣ.

Прѣдседателствующъ д-ръ Х. Мутафовъ: Тогава, ще изоставимъ тази точка отъ дневния редъ и ще минемъ по-нататъкъ.

Вчера се разгледа на второ четене прѣдложението за отпущане на земледѣлското население въ царство България заеми подъ гаранция на държавата. По погрѣшка на канцеларията това прѣдложение не е поставено на дневенъ редъ на трето четене.

Ще моля да се пристъпи къмъ третото четене на това прѣдложение, за да можемъ да свършимъ съ него. Мисля, че г. министърътъ нѣма нищо противъ. Ще моля г. секретаря да прочете на трето четене това прѣдложение.

Секретаръ Х. Цаневъ: (Чете)

„Р ѣ ш е н и е

за отпущане на земледѣлското население въ Царство България заеми подъ гаранция на държавата.

„Членъ единственъ. Разрѣшава се на Българската земледѣлска банка да отпуща на земледѣлското население заеми подъ гаранция на държавата, за набавяне необходимитѣ сръдства, потребни за събиране реколтата отъ настоящата година и за дообработване лозята и царевицитѣ.

„Заемитъ да се отпускатъ чръзъ общинскитъ управления, които ще се задължаватъ, безъ да се съблюдаватъ формалноститъ по сключване общински заеми указани въ разнитъ закони и правилници, като тѣзи заеми се отпускатъ само срѣщу записи подписани отъ кмета въ качеството му прѣдставителъ на общината за платежъ и отъ финансовия началникъ (дѣто нѣма такъвъ държавния бирникъ), като прѣдставителъ на държавата, за поржчителъ.

„Произведенията отъ реколтата на земледѣлскитъ стопанства, на които е отпуснатъ заемъ съгласно това рѣшение, ще служатъ като залогъ за гаранция на общината.

„Ако въ течение на една година отъ датата на отпускането заемитъ, общинитъ не издѣлжатъ дължимитъ суми на Българската земледѣлска банка, тая послѣдната ще получи вземанията си заедно съ лихвитъ и глобитъ, съгласно закона за Българската земледѣлска банка, направо отъ българското държавно съкровище, което въ този случай влиза въ всичкитъ права на Земледѣлската банка.

„Подробноститъ по раздаване заемитъ и формалноститъ ще се опрѣдѣлятъ съ специаленъ правилникъ, одобренъ отъ министра на земледѣлството и държавнитъ имоти.

„Също така Българската земледѣлска банка може да отпуща за указанитъ цѣли отдѣлни лични заеми, не посредствомъ общината, тамъ дѣто се намѣри за по-цѣлесъобразно да се отпускатъ такива заеми. Тѣзи заеми ще се отпускатъ също срѣщу записи, въ които ще фигуриратъ като длъжникъ главата на стопанството или неговиятъ замѣстникъ (съпругъ, синъ, братъ и пр.), а като поржчителъ — прѣдставителтъ на държавата.

„Общата сума на раздаденитъ заеми възъ основа на това рѣшение не може да надмине 3.000.000 л.“

Прѣседателствуващъ д-ръ Х. Мутафовъ: Ще се гласува. Ония г. г. народни прѣдставители, които приематъ на трето четене прѣдложението за отпускане на земледѣлското население въ Царство България заеми подъ гаранция на държавата тѣй, както се прочете отъ г. секретаря, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Пристъпваме къмъ точка втора буква а отъ дневния редъ: първо четене прѣдложението за одобрение IV, V и IV-то постановления на Министерския съветъ отъ 3 и 14 май и 6 юний 1913 г. за опрѣдѣляне паричнитъ оклади на военно-плѣненитъ лѣкари, аптекари, капелмайстори и пр.

Министъръ А. Людскановъ: Г. министърътъ на войната е заетъ другадъ въ този моментъ. Моля да се изостави разглеждането на това прѣдложение за по-послѣ и да се мине на друга точка.

Прѣседателствуващъ д-ръ Х. Мутафовъ: Минаваме къмъ третата точка отъ дневния редъ: първо четене законопроекта за измѣнение закона за продължение срока за прилагане закона за пѣтнитъ и дневнитъ пари на командированитъ чиновници, служащи, работници и частни лица на служба въ новоосвободенитъ земи и на ония граждански чиновници и служащи въ войската и по военното вѣдомство.

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретаръ Х. Цаневъ: (Чете)

„Докладъ до Народното събрание.

„Срокътъ за прилагане закона за пѣтнитъ и дневнитъ пари на командированитъ чиновници, служащи, работници и частни лица на служба въ ново-

освободенитъ земи и на ония граждански чиновници и служащи въ войската и по военното вѣдомство и измѣнението му прието въ XXVIII заседание на XV-то обикновено Народно събрание, втора редовна сесия, изтече на 17 юний тази година. Причинитъ, обаче, които прѣдизвикаха издаването на тоя законъ, не сж прѣмахнати и наскоро нѣма да се прѣмахнатъ. За устройството на новоосвободенитъ страни въ административно, финансово и други отношения сж командировани и ще има да се командироващъ още много чиновници и служащи, пожеже измежду мѣстното население нѣма подготвени лица, които достойно да заематъ различнитъ служби. Отдѣлени отъ по-добритъ имъ удобства и отъ домашнитъ имъ и пратени въ мѣста, дѣто цѣнитъ на всички материали сж се удвоили и утроили, тѣзи чиновници и служащи тѣрпятъ много несгоди. За да имъ се даде възможностъ поне да прѣдставляватъ достойно българската властъ, Министерството на вътрѣшнитъ работи и народното здраве приготви приложения тукъ законопроектъ, споредъ който срокътъ за прилагане закона за пѣтнитъ и дневнитъ пари на командированитъ чиновници, служащи, работници и частни лица на служба въ новоосвободенитъ земи и ония граждански чиновници и служащи въ войската и по военното вѣдомство се продължаваше съ единъ мѣсець слѣдъ сключването на мира (отъ 17 май до 17 юний 1913 г.), да се чете, че сега прѣстава да се прилага: „отъ деня на демобилизацията на войската“. Имамъ честь да моля Народното събрание да благоволи да разгледа тоя законопроектъ.

„София, 26 юний 1913 г.

„Министъръ на вътрѣшнитъ работи и народното здраве:

М. Маджаровъ.

„Законопроектъ

за измѣнение закона за продължение срока за прилагане закона за пѣтнитъ и дневнитъ пари на командированитъ чиновници, служащи, работници и частни лица на служба въ новоосвободенитъ земи и на ония граждански чиновници и служащи въ войската и по военното вѣдомство.

„Членъ единственъ. Въ закона за продължение срока за прилагане закона за пѣтнитъ и дневнитъ пари на командированитъ чиновници, служащи, работници и частни лица на служба въ новоосвободенитъ земи и на ония граждански чиновници и служащи въ войската и по военното вѣдомство, думитъ: „до единъ мѣсець слѣдъ сключването на мира“ се замѣнятъ съ: „до деня на демобилизацията на войската.“

Прѣседателствуващъ д-ръ Х. Мутафовъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ на първо четене законопроекта за измѣнение закона за продължение срока за прилагане закона за пѣтнитъ и дневнитъ пари на командированитъ чиновници, служащи, работници и частни лица на служба въ новоосвободенитъ земи и на ония граждански чиновници и служащи въ войската и по военното вѣдомство тѣй, както се прочете отъ г. секретаря, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Министъръ А. Людскановъ: Моля почитаемото Народно събрание да признае спѣшностъ на тоя законопроектъ, да мине веднага на второ четене.

Прѣседателствуващъ д-ръ Х. Мутафовъ: Моля ония г. г. народни прѣдставители, които приематъ

предложението на г. министра на земледелието и държавните имоти, да се даде съгласност на тоя законопроектъ, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Моля г. секретаря да го докладва.

Секретарь X. Цаневъ: (Чете)

„З а к о н ъ

за изменение закона за продължение срока за прилагане закона за пжтните и дневните пари на командированите чиновници, служащи, работници и частни лица на служба въ новоосвободените земи и на ония граждански чиновници и служащи въ войската и по военното ведомство.“

Председателствующъ д-ръ X. Мутафовъ: Ще се гласува. Които г. г. народни представители приематъ заглавието на законопроекта, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Секретарь X. Цаневъ: (Чете)

„Членъ единственъ. Въ закона за продължение срока за прилагане закона за пжтните и дневните пари на командированите чиновници, служащи, работници и частни лица на служба въ новоосвободените земи и на ония граждански чиновници и служащи въ войската и по военното ведомство, думите: „до единъ мѣсецъ слѣдъ сключването на мира“ се замѣнятъ съ: „до деня на демобилизацията на войската.“

Председателствующъ д-ръ X. Мутафовъ: Ще се гласува. Които г. г. народни представители приематъ членъ единственъ отъ законопроекта тъй, както се прочете отъ г. секретаря, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Министъръ А. Людскановъ: Моля да се даде 10 минути отдихъ.

Председателствующъ д-ръ X. Мутафовъ: Дава се 10 минути отдихъ.

(Слѣдъ отдихъ)

Председателствующъ д-ръ X. Мутафовъ: (Звъни) Засѣданието продължава.

Има думата г. министърътъ на земледелието и държавните имоти.

Министъръ А. Людскановъ: Понеже г. министъръ Теодоровъ е заетъ другадѣ, моля, да се вдигне засѣданието за утрѣ съ сжщия дневенъ редъ.

Председателствующъ д-ръ X. Мутафовъ: Моля ония г. г. народни представители, които приематъ предложението на г. министра на земледелието и държавните имоти, да се вдигне засѣданието за утрѣ съ сжщия дневенъ редъ, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Вдигамъ засѣданието.

(Вдигнато въ 5 ч. слѣдъ пладне)

Председателствующъ подпредседателъ: Д-ръ X. Мутафовъ.

Секретарь: X. Цаневъ.

Началникъ на Стенографското бюро: Т. Гължбовъ.